

KLIIMAMINISTEERIUM

Kliimaeesmärgid ja üleminek keskkonnahoidlikule majandusele

Rene Reisner

Kliimaministeerium

07.11.2025

Sissejuhatus

- Eesti suuremad linnapiirkonnad – Tallinn, Tartu, Pärnu ja Ida-Virumaa linnastu – teevad üle poole riigi energiatarbimisest ja transpordiheitmetest.
- Kui just siin ei vähene heitmed ja ei parane energiatõhusus, ei täida Eesti oma kliimaeesmäärke.
- Linnad on nn rohepöörde katsepolügoonid – siin on olemas teadmised, ettevõtted ja ülikoolid, kes suudavad uusi lahendusi testida ja skaleerida.
- Linnapiirkondades on suurim potentsiaal hoonete renoveerimiseks, kaugkütte dekarboniseerimiseks ja kliimasõbraliku liikuvuse arendamiseks.
- Kui linnad muudavad oma ruumiplaneeringu, energiakasutuse ja liikumisviisid, liigub kogu Eesti lähemale keskkonnahoidlikule majandusele.

Riigiülesed eesmärgid

(võrreldes 1990. a)

-63%

ehk heide jääb 2023. aasta tasemele

Konservatiivne eesmärk, et vältida lisasurvet majandusele ja julgeolekule.

-71%

-29% võrreldes 2022. a

Fookus taastuenergia

-80%

-51% võrreldes 2022. a

-90% saavutatav uute tehnoloogiatega

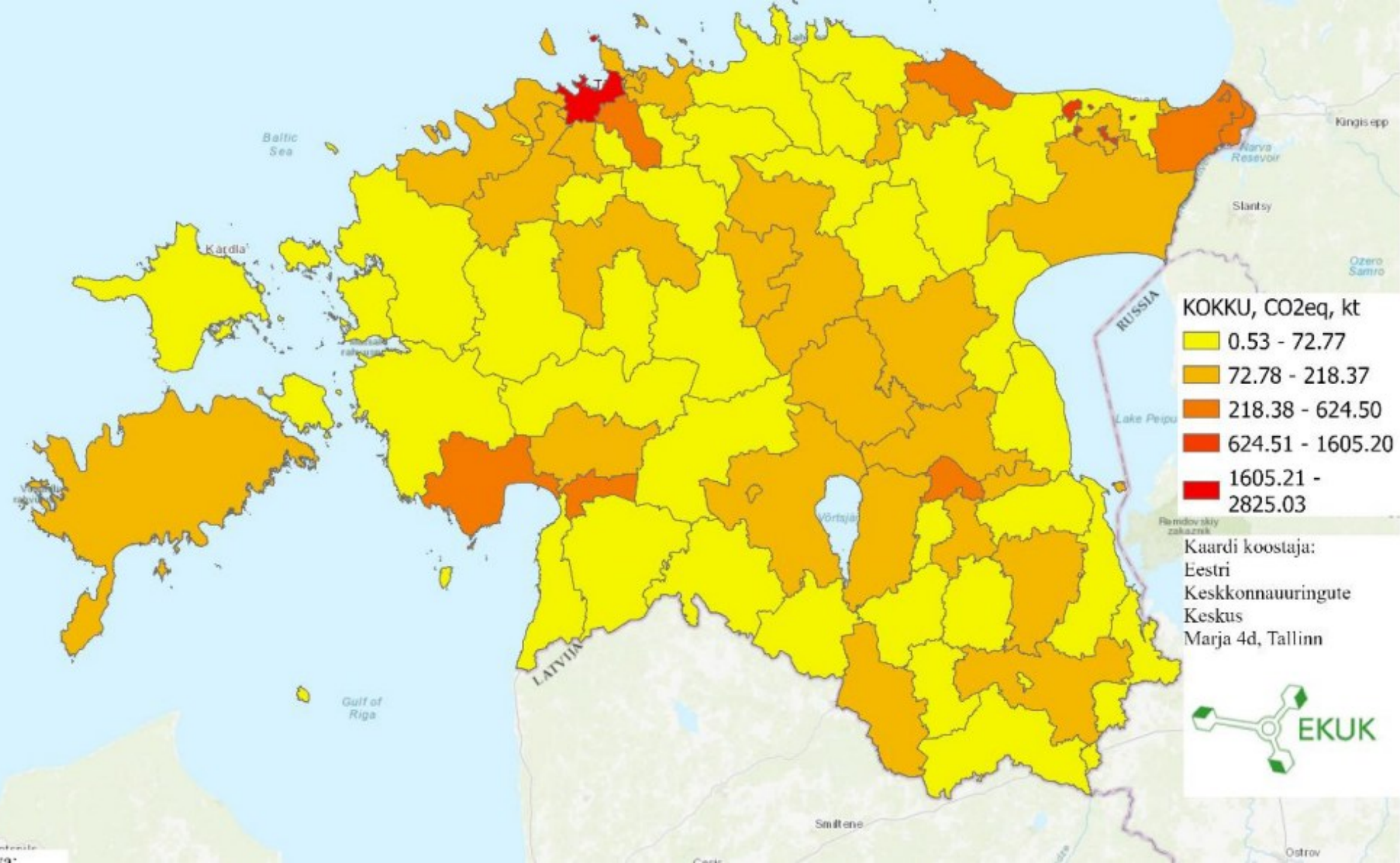

2030

2035

2040

2050

ROHEREFORMIDE 3 EESMÄRKI

MIS SAAVUTATAKSE LÄBI 10 VALDKONNA

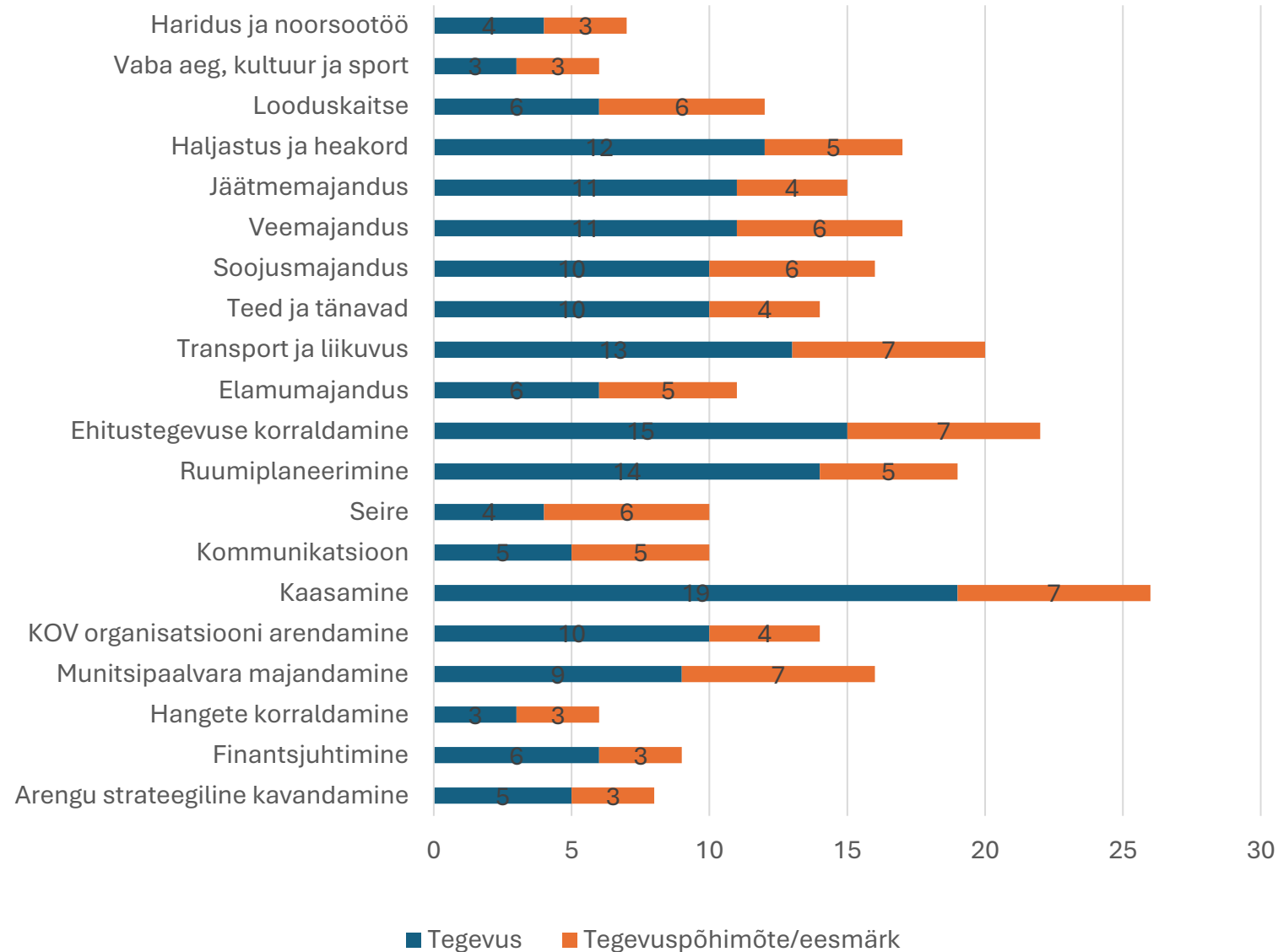

SOOVITUSED LINNADE JA VALDADE PÖÖRDUMISEKS ROHELISE ARENGU RAJALE

JUHEND

Soovitused KOV rohereformiks

Olulisemad
tegevused
muutusteks
Kliimaministeeriumi
vaatest

Keskkonnahoidlikud riigihanked

Valdkondlikud reformid – veemajandus,
ringmajandus, looduskaitse

Energeetika – taastuvenergia ja
energiatõhusus

Kohalikud energia- ja kliimakavad

Keskkonna ja kliimaandmed kohalikul tasandil

KESKKONNAHOIDLIK RIIGIHANGE (KHRH)

Green Public Procurement (GPP)

Tavapärane riigihange, mille käigus hangitav **asi, teenus või ehitustöö** on **keskkonnahoidlik ning väikseima võimaliku negatiivse keskkonnamõjuga**.

KHRH osakaal
kõikidest
hangetest (%)

Year
2020
4,5%

Year
2021
5,5%

Year
2022
6,9%

Year
2025
9%

Year
2035
20%

KHRH osakaal
kogu hangete
maksumuse
mahust (%)

Aasta
2020
15,7%

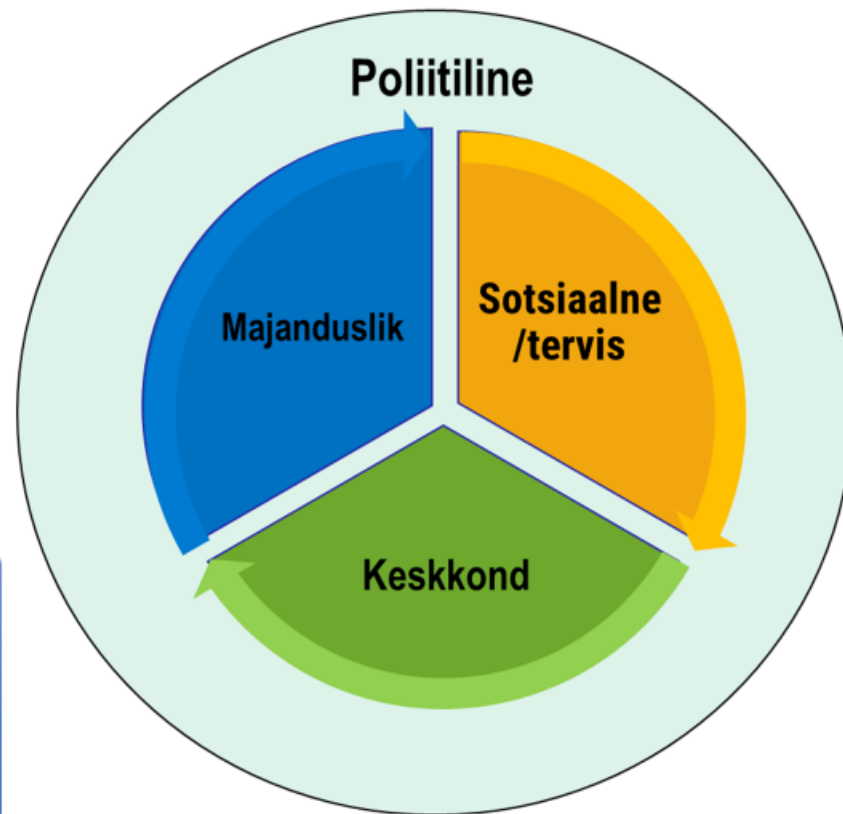
Aasta
2021
13,3%

Aasta
2022
16,24%

Aasta
2025
25%

Aasta
2035
50%

KHRH hüved

35

miljonit omavalitsustele liigiti
kogumise taristu
arendamiseks.

14

miljonit käitlejatele
ringlussevõtu tööstuse
arendamiseks.

10

miljonit tootjatele pakendite
ümberdisainimiseks.

8

miljonit tööstusele toodetes
kasutatavate materjalide
ohutuse tagamiseks.

4.5

miljonit ettevõtjatele uute
ringsete ärimudelite
arendamiseks.

35

miljonit ettevõtjatele
ressursitõhususe
parandamiseks.

Jäätmereform

Veekindel Eesti ²⁰²⁵⁺VEEREREFORM

Tegevussuund 1: Tõhusat ja efektiivset veeteenust stimuleeriv (hinna)regulatsioon.

Tegevussuund 2: Vee-ettevõtete konsolideerimine.

Tegevussuund 3: Optimaalne ja toimepidev ja vee-ettevõtjaid võrdselt kohtlev vee-ettevõtlusmudel.

Tegevussuund 4: Inimeste väärtustamine.

Tegevussuund 5: Teadlikkuse ja kompetentsi tõstmine.

Tegevussuund 6: Põhjendamatu regulatsiooni vähendamine ja vältimine.

Tegevussuund 7: ÜVVK kui elutähtsa teenuse taristu ja opereerimise kriisivalmiduse tugevdamine.

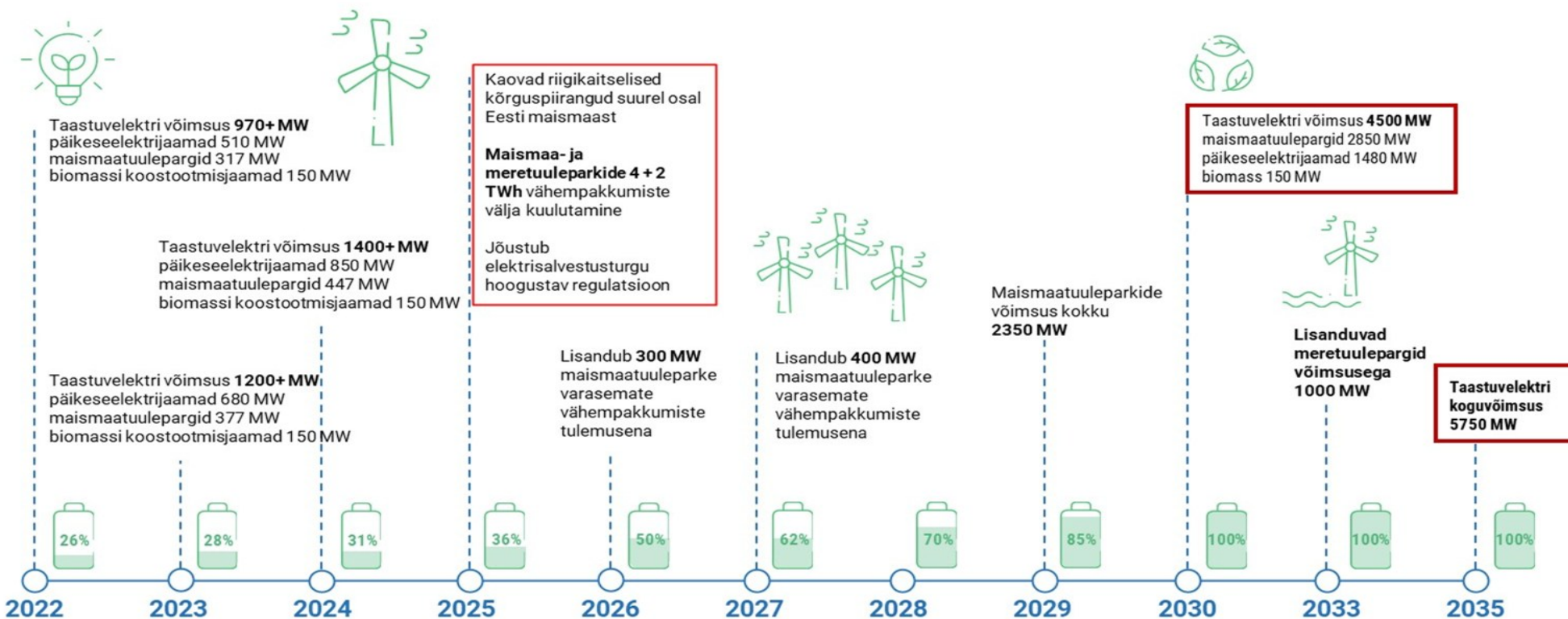
Tegevussuund 8: ÜVVK kui üldhuviteenuse kohaldamine mõistlikus tervikuks.

Looduskaitse seaduse muutmine ja EL-i taastamismäärus

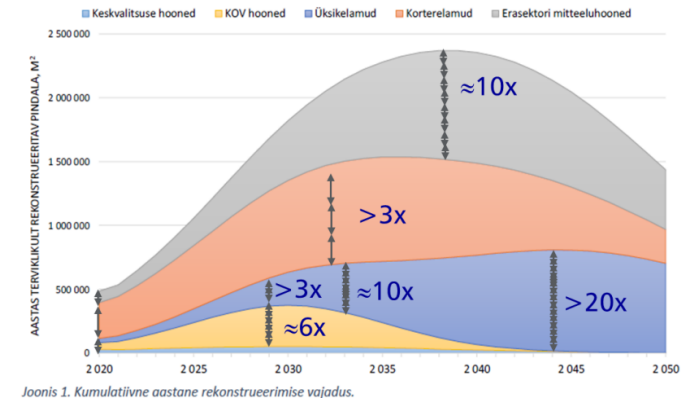
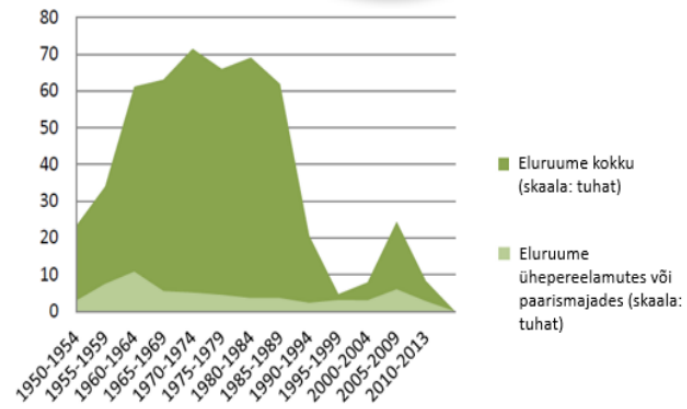
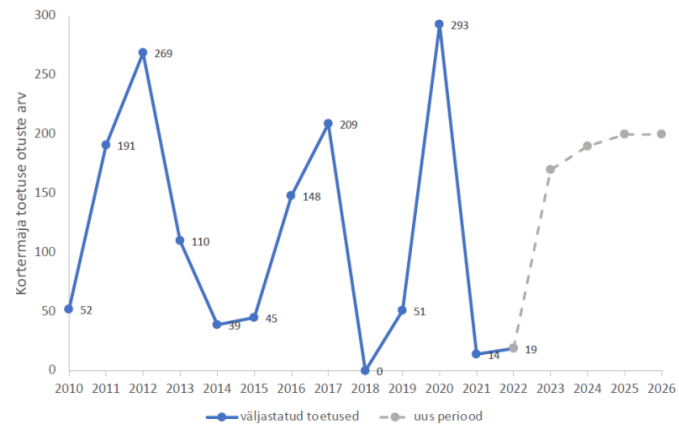
- Looduskaitse seaduse ja metsaseaduse muutmine
 - Tagada 30% maismaa kaitse, praegu 28%
 - Võõrliikide tõrje kohustus maaomanikule
 - KOVide roll võõrliikide tõrjumisel, kui maaomanik seda ei tee
 - Kohaliku kaitseala loomise, piirangute seadmise ja hüvitamise õigus KOVidele sarnaselt riigi kaitsealadele.
 - Ehituskeelu vööndiga seotud muudatused tiheasustusaladel ja ülejutusosaladel.
 - KMHst eraldiseisev Natura hindamine.
- EL-i looduse taastamise määrus
 - Sellel aastal jõustus EL taastamismäärus ning järgmise sammuna peavad kõik liikmesriigid koostama ja esitama EK-le oma taastamiskava hiljemalt 01.09.2026. Muuhulgas tuleb pöörata tähelepanu ka linnaökosüsteemidele. Eestis puudutab see 20 linna ja valda (Tallinn, Tartu, Pärnu, Kohtla-Järve, Narva, Haapsalu, Jõhvi, Keila, Maardu, Paide, Rakvere, Sillamäe, Viljandi, Võru linn ning Valga vald, Saue vald, Viimsi vald, Luunja, Kambja, Türi).
 - KLIM teeb riigi taastamiskava hiljemalt 18.08.2026, kaasab koostamisse omavalitsused.
 - Peamised eesmärgid:
 - Rohealade liigirikkus linnas ei vähene võrreldes 2024 aastaga
 - Alates 2031 rohealad kasvusuundumuses

Taastuvenergeetika ja tuulepargid

TAASTUVELEKTRI VÕIMSUSED

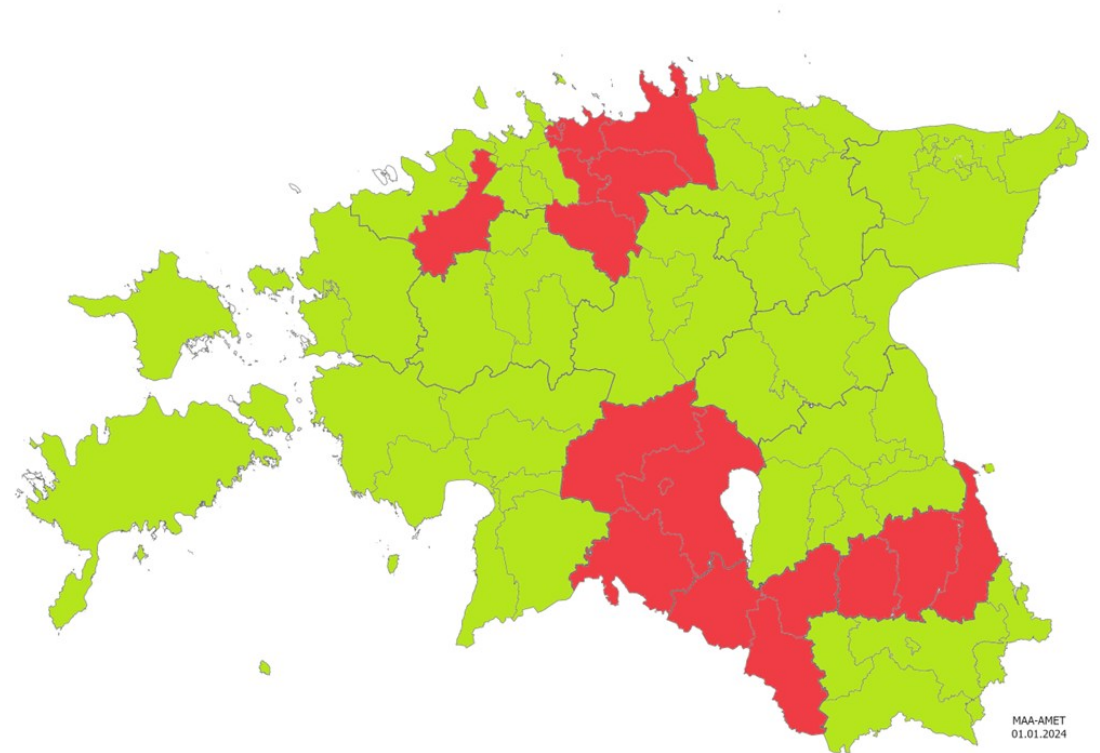

Hoonete energiatõhusus

Kohalikud energia- ja kliimakavad

- KEKK olemas
 - 11 maakonda
 - 61 KOVi, sh 1 kolme valla ühine
- KEKK puudub
 - 4 maakonnal - Valga, Viljandi, Põlva, Harju;
 - 18 KOVil (Otepää vald, Tõrva vald, Valga vald, Mulgi vald, Põhja-Sakala vald, Viljandi linn, Viljandi vald, Kanepi vald, Põlva vald, Räpina vald, Anija vald, Jõelähtme vald, Kose vald, Kuusalu vald, Loksa linn, Saue vald, Raasiku vald, Maardu linn).
- Koostamisel/uuendamisel
 - Maardu, Raasiku, Loksa, Kuusalu, Lääne-Harju, Jõelähtme, Anija, Valgamaa Arenguagentuur

MAA-AMET
01.01.2024

Kliima- ja keskkonnaandmed

Ettevalmistus uueks rahastusperioodiks

- 1. Uuenda kliimariskihinnangud ja seosta need investeeringutega.**
 - Kaardista kuumuse, üleujutuste ja põua riskid.
 - Tuvasta konkreetsed loodus- ja hübriidlahendused (märgalad, pargid, sademevee lahendused).
 - Valmista ette ideed projektide rahastustaotlusteks.
- 2. Koosta ühtne kohalik kliimaportfell.**
 - Seo omavahel ERDF, LIFE, Horizon, missioon „Kohanemine kliimamuutustega“ jt rahastusvõimalused.
 - Kaardista, millised projektid toetavad korraga nii kliimat, vett, elurikkust kui majandust.
- 3. Tugevda vee ja elurikkuse lõimimist ruumiplaneerimisse.**
 - Integreeri veekasutus, sademevee juhtimine ja sini-rohevõrgustik planeeringutesse.
 - Planeeri investeeringud vastupidava linnakeskkonna ja elurikkuse taastamiseks.
- 4. Võta kasutusele ühtsed kliima- ja kohanemise mõõdikud.**
 - Kasuta selgeid indikaatoreid (CO₂ vähendamine, riskide vähendamise ulatus, vee sääst).
 - Valmista need ette uue perioodi tulemusraamade täitmiseks.
- 5. Tee oma koostöövõrgustik kohalike oskuste ja innovatsiooni toetamiseks.**
 - Tee partnerlus kutsekoolide, ülikoolide ja VKE-dega.
 - Arenda rohetehnoloogia ja ringmajanduse projekte, mis loovad töökohti ja vähendavad heitmeid.

Kokkuvõtteks

- Suured linnapiirkonnad on Eesti kliimamuutuse vastase tegevuse põhitelg.
- Üleminek nõuab strateegilist järjepidevust, mitte projektipõhisust.
- Ruumiplaneering + energia + liikuvus + tarbimisharjumused tuleb siduda üheks tervikuks.
- Järgmise EL perioodi edu sõltub sellest, kas linnapiirkond suudab näidata terviklikku pikaajalist visiooni.